
 <small>Haukeland universitetssjukehus</small>	<h2>SVK, til- og frakobling</h2>	
Kategori: Pasientbehandling/Fagprosedyrer/Blodprøver og intravaskulære katetre	Gyldig fra/til: 27.09.2021 / 27.09.2024	
Organisatorisk plassering: Helse Bergen HF/Fellesdokumenter/Pasientbehandling	Versjon: 1.04	
Godkjenner: Elin Bjørnestad	Prosedyre	
Dok. ansvarlig: Janita Svindseth, Grete T. Fitjar; Bjørg A.. Vikås, Wenche Nordby	Dok.id: D69382	

Innhold

1	Fremgangsmåte	1
1.2	Utstyr for til- og frakobling infusjonssett og sprøyter	1
1.3	Til- og frakoblinger	2
1.3.1	Før til- og frakobling.....	2
1.3.2	Ved tilkobling	2
1.3.3	Ved frakobling, før propping	2
2	Referanser.....	2

1 Fremgangsmåte

Ved til- og fra koblinger brukes fortrinnsvis non touch teknikk og rene hansker ved risiko for blodsøl.

- Membraner på hetteglass, som skal punkteres i forbindelse med tilkobling, skal desinfiseres med steril kompress fuktet med klorheksidinsprit 5 mg/ml og la dette virke i ca. 30 sekunder. OBS Ny kompress for hver membran som skal desinfiseres.
- Kateter/kateterløp må alltid være avstengt (kateterklemme i lukket posisjon, treveiskran lukket mot kateterløp før tilkobling eller frakobling).
- Tilkoblingspunkter med påsatt propp og nålefrie koblinger skal desinfiseres grundig før bruk og før proppen fjernes. Benytt kompressen tilsatt desinfeksjonsvæske til å skru av proppen.
- Sett på steril propp på treveiskraner etter frakobling. For nålefri kobling kan hette tilsatt desinfeksjonsmiddel settes på hvis dette er rutine i avdelingen/posten.
- Dersom ubeskyttet ende av infusjonssettet eller sprøyte kommer i kontakt med usterilt område før tilkobling, må infusjonssettet/sprøyten byttes.
- Plasser desinfiserte treveiskraner/tilbakeslagsventiler/nålefrie koblinger på sterilt underlag, hvis man midlertidig må legge dem ned under skifteprosedyren.
- Koblinger kan evt. pakkes inn i sterile kompresser hvis dette vurderes som mer bekvemmelig og skiftes ved fukt og /eller søl.

1.2 Utstyr for til- og frakobling infusjonssett og sprøyter

- Desinfeksjonssprit 70% til desinfeksjon av arbeidsbord
- Evt. rene hansker
- Klorheksidinsprit 5 mg/ml til huddesinfeksjon, evt. 70% sprit ved mistenkt eller kjent klorheksidinallergi.
- Sterile kompresser 10 x 10 cm
- Evt. NaCl 9 mg/ml
- 10 ml sprøyter til opptrekk av NaCl 9 mg/ml eller prefylte sprøyter med NaCl 9 mg/ml

- Evt. opptrekkskanyler
- Evt. sterile propper, evt. hetter tilsatt desinfeksjonsmiddel til nålefrie koblinger
- Evt. sterile hansker
- Evt. heparin 100 IE/ml hvis det er ordinert fra lege + 10 ml sprøyte og opptrekkskanyle

1.3 Til- og frakoblinger

1.3.1 Før til- og frakobling

- Pasienten legges flatt eller i Trendelenburgs leie hvis dette er gjennomførbart.
- Desinfiser arbeidsbordet med 70 % desinfeksjonssprit
- Utfør hånddesinfeksjon
- Klargjør utstyr som skal tilkobles. Hold tilkoblingspunktene sterile
- Fjern eventuell bandasje rundt kobling. Beskytt deg evt. med rene hansker
- Utfør hånddesinfeksjon
- Påse at kateterklemme og /eller treveiskran er i lukket posisjon
- Desinfiser treveiskran/tilbakeslagsventil/nålefri kobling ved å gni i minst 15 sekunder, la lufttørke i 30 sekunder.

1.3.2 Ved tilkobling

- Klargjør en 10 ml sprøyte med natriumklorid 9 mg/ml
- Utfør blodreturkontroll
  - injiser 2-3 ml NaCl 9 mg/ml og aspirer deretter forsiktig, med samme sprøyte, til blod er synlig i SVK-løpet. Unngå å aspirere blod forbi koblinger.
  - Injiser deretter hele sprøytens innhold.
- Benytt pulserende teknikk ved skylling og positiv-trykk-teknikk ved avstenging av kateterløpet med treveiskran.
  - For nålefrie koblinger følges produsentens bruksanvisning for kateterstengning
- Koblinger kan evt. pakkes inn i sterile kompresser hvis dette vurderes som mer bekvemmelig og disse skiftes ved fukt og /eller søl.

1.3.3 Ved frakobling, før propping

- Skyll med NaCl 9 mg/ml 10 ml etter avsluttet injeksjon/infusjon. Etter infusjon av blod eller parenteral ernæring kan det være behov for større skyllemengde.
- Steng katetret med positivt trykk teknikk når treveiskran eller nålefri kobling er tilkoblet kateteret. Påse at treveiskranens ubenyttede porter er stengt.
- Sett på steril propp på treveiskran/tilbakeslagsventil. På nålefri kobling kan det evt. benyttes hette tilsatt desinfeksjonsmiddel hvis dette er rutine i avdelingen.
- Påse at kateterklemmen er stengt på ubenyttede løp
- Koblinger kan evt. pakkes inn i sterile kompresser hvis dette vurderes som mer bekvemmelig og disse skiftes ved fukt og /eller søl.

2 Referanser

[1.2.1.2.2-01](#) [Sentralt venekateter \(SVK\) - stell, bruk, håndtering og fjerning, voksne](#)

[1.2.1.2.2.2-06](#)[SVK - kontroll av blodretur \(Backflow\)](#)[1.2.2.3-04](#)[Aseptisk arbeidsteknikk ved tilberedning av legemidler](#)[1.2.2.5-03](#)[Ordinering av legemidler og vurdering av legemiddelbehandling](#)